

נבואה של ד"ר חיים וייצמן שנתקיימה במועדה

דים אנו כרבות הימים להתפשט על פני כל הארץ; וכי בעינינו אין זה אלא סידור ל-25-30 השנים הבאות" (ע' 67). דברים אלה מצוטטים מדו"ח של שרת על פגישה שקיים בלונדון, יחד עם ד"ר חיים וייצמן ב-14 כ"ב מארס 1937, עם הנציב העליון סאָר ארתור ווקוס.

כשקוראים כיום חזון זה של וייצמן מן שהיה מושמץ בחלקים מסויימים של הישוב בגלל דבקותו בשיתוף עם בריטניה הגדולה, נזכרים כי בדיקת 30 שנה לאחר השיחה הזאת בלונדון דון באה מלחמת ששת הימים שהרי חיבה את השלטון היהודי על פני כל הארץ והפמידיה אותנו במצב בו ניתן לנו להתנות כל פתרון מדיני בגבולות בטוחים כפי שהם נראים לנו.

סגנונו המהוקצע, מאות האפיון דות המענינות, השרטוט הנחמד של מצביי-הרוח ודיקו-נאות מנהיגים, ידיים ואויבים, פגישותיו עם מנהיגים ערבים ומדינאים זרים, כל אלה ער שים את היומן חומר קריאה נעים ומושך. כיומן המדיני של שרת ש' נכתב תוך העשייה הפוליטית הציונית, בעצם הרתיחה של הרגשות ימצא הקורא הרבה יותר מפרוטוקול יבש ומשעמם. העורכים הטיבו להקנות ליומן דמות של ספר קריאה בשלבים את המיסמך ההיסטורי בתיאור נעים ופיקאנטי, תוך השמטה של חזרות ופרטים שנראו להם בלתי חשובים.

היומנים של שרת מלאים עניין למי שרוצה להתחקות על מקורות הצמיח זה של המדינה ועל המאבקים ה' קשים שקדמו ללידה.

הם, הוא אחד ממאות הפרטים ה' מרתקים הניגלים לנו עם קריאת יו' מנו של שרת. היומני*) נכתב באופן שוטף עברית (כשהמחבר כתב באנ' גלית בשביל חבריו בהנהלה הציונית בארץ) או אנגלית (כשכתב בשביל עמיתיו בלונדון). הספר הוא הכרך השני מיומניו המרתקים של שרת. הראשון דן בשנת 1936 ומגולל ה' עיקר את בעית הטרור הערבי שהת' חיל להשתולל אותה שנה ברחבי הארץ בלי שהשלטון המנדטורי ידע לשים לו קץ; הכרך השני מנתח, מאספקטים שונים, את בעית שלמות הארץ על רקע תכנית החלוקה של הועדה המלכותית שעוררה ויכוחים סוערים בתנועה הציונית.

הויכוח נסב בין השוללים שראו בחלוקה קץ התנוון הציוני בגלל ה' שטח הקטנטן שהוצע ליהודים כמדי' נה, לבין המתייבים שראו תכלית הכל בהקאת יהודים לארץ, בעליה בלתי-מופרעת שתשמש להתרחבות בהיווצר קוניונקטורות היסטוריות ה' דשות. היתה זאת תקופת רדיפות היהודים ברייך של היטלר והמחייבים ראו בהקאת יהודי גרמניה למולדת, משימה היסטורית מרכזית.

וייצמן אמר כי השטח (של המ' דינת היהודית — ח.כ.) צריך להיות כזה שיאפשר לנו עלייה של 50-60 אלף לשנה" (ע' 64); "אגב כך רמז (וייצמן) כי הוא עצמו מאמין בטובה שגם אם התקבל תכנית החלוקה עתי' 516 ע'.

הופט (ג'נאל הסייני, יד ימינו של המוסתי הירושלמי חג' אמון אל ח'ר' סייני, מנהיג ערבי פלשתינה) מודיע לדודו (המוסתי) כי הספר (דין וחש' בון הועדה המלכותית) חתום לפניה, אולם ברי לו כי סיפורי העתוננים על פשר משפט שלמה (החלוקה) ר' חוקים מהאמת.

על כל פנים ידוע לו כי חוגי הקלגסים (הצבא הבריטי), הסדים עכשיו למשמעתו של בן עמנו (לסלי הור בלישה, יהודי, שהיה מיניסטר הגנת בבריטניה). רואים את הפתרון בהפסקת הפלישה וההתאחות (העליה וההתיישבות) ובהסכם של השליטים (הבריטים) עם הרוב (הערבי) שיכ' לול ערובות למיעוט הקיים (היהודי) ... כל חברי ועדת הששה (ועדת פיל), עצרת הבית העשירי (דאונינג סטריט 10), אנשי המרפסת אשר על הנהר (חברי הפרלמנט), הציבור בכ' ללו וראשינו אנו (מנהיגי הציונות) יודעים היטב כי עמדתם לפתרון המ' צע היא לאו מחלט..."

קוניונקטורות היסטוריות הדשות...

קטע נחמד זה המדגים את כללי הקונספיראציה החובבניים בימים ה'

* משה שרת: יומן מדיני. (תר' צ"ו 1937). עם עובד — הספ' ריה הציונית. בעריכת אהובה מלכין. עורך משנה: אמנון סלע.

מנית ואיטליה) הבטיחו לאחיי המי' כה במלחמתם נגדנו, ואין כמובן ל' נצל כל מצוקה של אדוני הלבבר (ממשלת בריטניה). העצה היעצה מפי החכמה — הכרו את בלתנו כ' בנוי על תלו (להמר הבית הלאומי

משה שרת

כבר קם) ...אך הוא (הלבבר) יודע כי הכשדים ירגשו ועליו להתחשב בזאת ואולי גם יכולע לאחינו היושבים כשערין (יהודי בגדד) ... הלבבר מוסיף כי תועזועים האחר' רוגנים בין שבעת עמודי החכמה (ממ' שלת עיראק) מעוררים ספק בכוחה וגבורתה. להדביר את הקמים נגדה... שתי מלכויות הסיטרא אחרא גר'

ספר חדש

מאת חביב כנען

ב-29 ביוני 1937, זמן קצר לפני פרוסום המלצות החלוקה של ארץ-ישראל על-ידי הועדה המלכותית הבריטית בראשות הלורד פיל, ש' נשלחה לארץ-ישראל לבחון את גור' מי המהומות שעוררו הערבים באפ' ריל 1936, העביר משה שרת המנוח, אז ראש המחלקה המדינית של הסוכ' נות היהודית בירושלים, אל דוד בן-גוריון, או יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית ששהה בלונדון, את המידע המדיני הבא. מכתבו של שרת נוסח לפי מיטב כללי המחותר:

— הלבבר אשר בארץ הכשדים (שגירל בריטניה כבגדד — סאר ארציבאלד ג'ון קר קלרק) ששמו כשם ידידנו ראש החפשינים (מנהיג הליבראליים בבריטניה — ארציבאלד סינקלר) הבריק לשערי גן העדן (משרד החוץ בלונדון) על דברים ש' היו בינו לבין חכמת שלמה (חכמת סוליימן — ממנהיגי עיראק). וזה ל' שון החכמה: אחיו אשר אתנו (ערביי פלשתינה) לא יסכימו בשום אופן לשימוש במספרים (לחלוקה). ביהוד' משום שמחצית האריג (הארץ) תש' מש להרחבת אדרתו של העמוני (ה' אמיר עבדאללה). עבד היקר ובן האושר (מלך סעודיה עבדול עונו אבן סעוד), גיבורו של היד החזקה (גיבור ספרו של ארמסטרונג) יתנגד לכך בכל תוקף. שתי מלכויות הסיטרא אחרא גר'